

NY

TEKNOLOGI

- og registrering

Vi bliver registrerede!

Hvor bliver vi registrerede?

Hvordan bruges/misbruges oplysningerne!

Ny teknologi
på din arbejdsplads

5

Registerloven og Registertilsynet

Vi er alle registrerede med persondata i mange offentlige registre.

Registerloven skulle være vores sikkerhed mod misbrug af disse persondata, for eksempel når flere offentlige registre køres sammen. I følge registerloven skal der findes en såkaldt registerforskrift — det vil sige et sæt regler for hvilke data, der må lagres i registeret. Der skal også findes en registeransvarlig — altså en person, der har ansvaret for, at registerforskriften overholdes.

Det er vigtigt at huske, at der også findes registre på papir og at

disse også er omfattet af registerloven.

Registerloven gælder også for private registre — MEN registertilsynet har ikke mandskab til at tage sig af disse registre. I praksis gælder derfor, at der ikke er tilsyn med private registre.

Det betyder, at personer må sikres mod misbrug på andre måder. Den mest indlysende løsning er en aftale mellem register-ejeren (arbejdsgiveren) og de registrerede (de ansatte). Denne aftale kan mest hensigtsmæssigt være en del af en større teknologiaftale (tryghedsaftale).

Personregistrering på arbejdspladsen

Da mange firmaer benytter EDB til administration af for eksempel lønudbetalinger, findes der således persondata om de ansatte i firmaet. I langt de fleste tilfælde kan vi være rimeligt trygge ved denne registrering, når den kun bruges til lønudbetalinger og oplysninger til skattevæsenet.

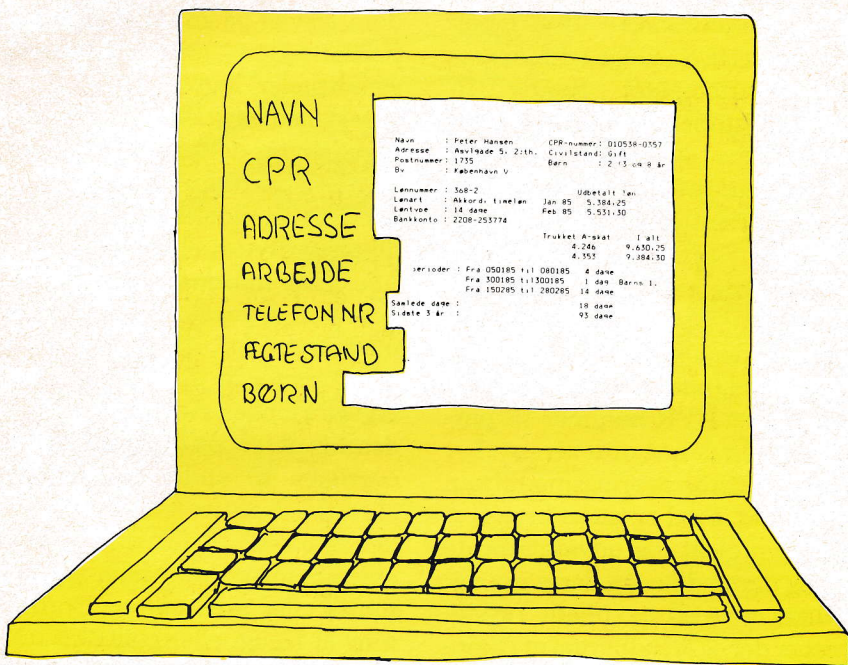
Registrering af sygeperioder — herunder børns første sygedag — kan være nødvendig af hensyn til lønudbetaling. Registrering af arbejdsindsats kan forekomme direkte (for eksempel indtastningshastighed og fejlhypighed ved terminalarbejde).

— Eller indirekte (for eksempel ved registrering af et produkts vej gennem produktionen).

— Eller i forbindelse med akkordløn.

Slagterierne forsøgte at registrere hvem slagteriarbejderne var gift med, for at kunne kontrollere om der blev snydt med 'børns første sygedag'. Slagteriarbejderne fik gennem deres fagforening forhindret dette.

Et eksempel på hvad en arbejdsgiver kan have registreret om en ansat vises i dette skærmbillede (normalt vil disse oplysninger være fordelt på flere skærmbilleder):

I krisetider kan disse former for personregistrering let misbruges til at frasortere de svageste. Det er derfor vigtigt, at have en aftale med arbejdsgiveren om hvorledes persondata må anvendes og specielt IKKE må anvendes.

I Odense deltog en række lærere (tjenestemænd) i et fagligt møde i arbejdstiden. Dette blev registreret af kommunen, for at kunne trække dem i løn. Listen blev senere offentliggjort (til skolenævnet) og lærerne frygter nu, at de vil få svært ved at blive ansat andre steder.

PAI-registeret

Et persondata registreringssystem af mere omfattende art, er under indførelse indenfor staten under navnet Personale Administrativ Informationssystem. Systemet udvikles af I/S Datacentralen. Det har i foråret 1985 været afprøvet som pilotprojekt i en række statsinstitutioner og skal efter en tilretning tilbydes alle de statslige institutioner.

Systemets hovedformål er, at give den enkelte institutions ledelse de 'nødvendige' styrings- og planlægningsmæssige informationer til brug for en effektivisering af

personalefunktionen'. Begrundelsen for dette er, ifølge administrationsdepartementet (under finansministeriet) blandt andet, at omstillinger og nedskæringer vil blive hverdag for de fleste institutioner i fremtiden.

PAI-systemet skal bruges centralt til registrering af en lang række personaledata, lige fra lønforhold, uddannelse, fravær og ægtefælles CPR-nummer til parkeringstilladelser, ordener osv. I et særligt tidsregistreringsmodul kan det måles, hvad en ansat bruger af tid på projekt- og udvalgsarbejde — og dermed kontrolleres om der bruges mere tid end tilladt. I systemet er der også indbygget et frimodul, som skal kunne bruges af den enkelte institution til alle slags data. Indtil nu har registertilsynet ikke godkendt forskrifter for dette modul og det er derfor ikke taget i brug nogen steder. I det hele taget er det endnu kun dele af systemet, der er taget i brug, men efterhånden skal det udvides med flere moduler.

PAI og kontrol med de ansatte

PAI giver institutionernes ledelse mulighed for en meget tæt registrering af de ansatte. Det bliver lynhurtigt muligt, at få en masse oplysninger om den enkelte frem på skærmen. For eksempel sygefravær på grund af barns syg-

dom, fravær på grund af organisationsarbejde — men også tjenstlige advarsler, løntræk på grund af arbejdsnedlæggelser og lignende. Ledelsen får derfor et godt instrument til sortering af de ansatte, når der skal tildeles kvalifikations-tillæg, forflyttes eller fyres folk.

Alle disse informationer giver ledelsen en uhyre stor magt og bedre muligheder for at diktere løsnin-ger, frem for at forhandle med de faglige klubber. Selv om PAI er et decentralt system og data ikke kan overføres til andre institutioner eller EDB-centre via datanet, er det såre simpelt for en ledelse at overføre ønskede oplysninger telefonisk eller med posten. Sortlistning af fagligt eller politisk aktive og andre (efter ledelsens opfattelse) uheldige elementer med for eksempel for stort sygefravær, er en oplagt mulighed. Man skal huske, at systemet foretager en ren mekanisk registrering af for eksempel sygefravær — uden at medtage den menneskelige eller sociale baggrund for et stort fravær. Derfor er PAI et farligt redskab i hænderne på en ledelse, der er tvunget ud i kraftige rationaliseringer.

PAI passer som fod i hose til regeringens moderniseringsplaner, der netop går ud på en effektivisering af den offentlige sektor og en øget produktivitet. Regeringen

lægger stor vægt på, analyser af produktiviteten i de forskellige institutioner, og til dette er PAI mere end velegnet. PAI kan derfor være med til at forringe de statsansattes arbejdsforhold, hvis der ikke bliver stillet meget strenge krav fra de ansatte om systemets anvendelser.

Andre registre

Der findes et 'Register over offentlig ansattes løn', som omfatter alle offentlig ansatte i stat og kommuner. Hver enkelt ansat er i registeret angivet ved CPR-nummeret. For hver enkelt person er der oplysninger om ansættelsesstedet, hvilken slags ansættelse,

løn m.m. Oplysningerne i registeret går helt tilbage til 1971 for statsansatte og til 1976 for kommunalt ansatte.

I følge registerloven, skal der som nævnt findes en forskrift. Det er en beskrivelse af de data, der må registreres og hvorledes de må bruges. Til at administrere registerforskriften kræves en registeransvarlig. Registerforskriften er et oplagt emne til aftalestof mellem parterne.

Registerindsigt

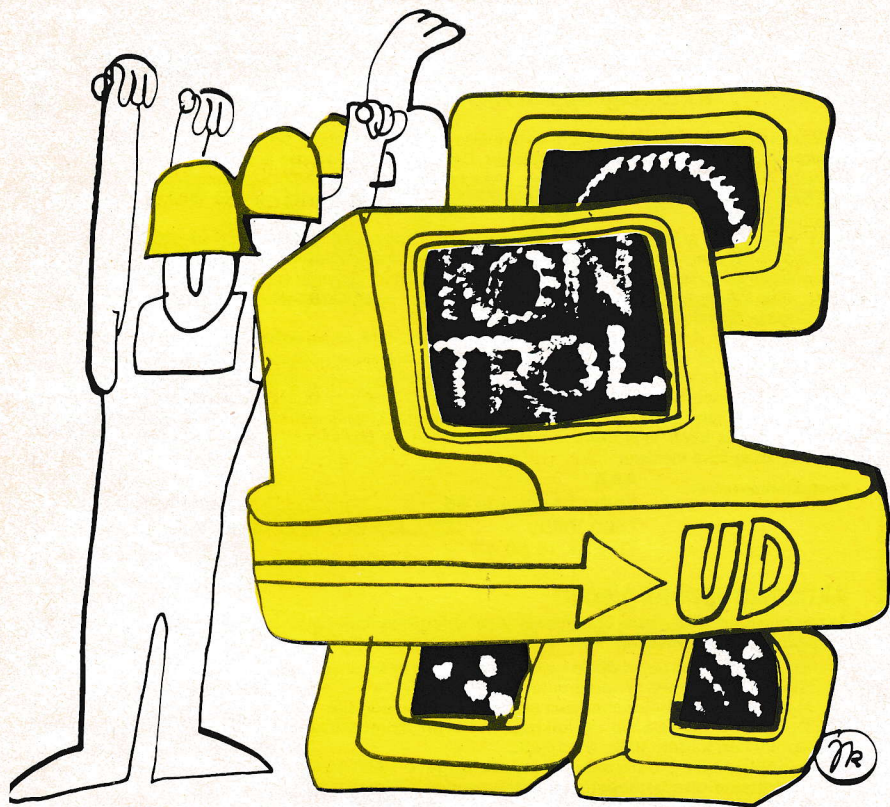
Registerindsigt — det vil sige de registreredes ret til at se, hvad der er registreret om dem — er også et vigtigt aftalestof. For eksempel, hvor tit har man ret til at forlange en registerudskrift? Eller hvor længe efter fratræden gemmes registreringerne?

Et alvorligt problem med registerindsigt er, at det ofte er svært at vide, i hvilke registre man er registreret. For at kunne forlange en registerudskrift, skal man vide hvor man er registreret og derefter skriftligt anmode den registeransvarlige om en udskrift. Der findes mere end syv hundrede offentlige registre og et ukendt antal private (f.eks. pengeinstitutter og postgirokontoret).

De vigtigste offentlige registre

1. Det centrale personregister (CPR), som har afløst det tidligere Folkeregister.
2. Det centrale skatteyderregister (CSR), Kildeskatteregisteret.
3. Det centrale kriminalregister, der både indeholder afgjorte sager og sager der stadig efterforskes.
4. Arbejdsformidlingsregisteret (AF-MATCH) er et register, der skal sammenkoble arbejdssøgende og virksomheder med ledige pladser. De arbejdssøgende kommer automatisk med i registeret, mens det er frivilligt for arbejdsgiverne. Det er ikke mange virksomheder, der har ønsket at deltage.
5. Register over personer med vidtgående psykiske handicap (åndsvage).
6. Det fælleskommunale personregistreringssystem på Kommunedata (SIP) indeholder folkeregisteroplysninger om kommunens beboere, men giver også let adgang til at spørge på andre kommunale registre, der indeholder oplysninger om for eksempel bistandsydelse, boligydelse, børnetilskud, dagpenge, sagsbehandling o.s.v. (samkøring).

Som hjælp til at finde frem til registreringer, har Kommunedata udgivet en række pjecer med titlen

'Registerindsigt', 'Registernavn', 'Beskrivelse/Feltforklaring' - hvor 'Registernavn' er navnene på de enkelte registre.

Ud over disse offentlige registre, har Forsvarets efterretningstjeneste (FET) og politiets efterretningstjeneste (PET) hver sit 'hemmelige' register, som praktisk taget er uden offentlig kontrol.

Bøger: *Registertilsynet* udgiver en 'Fortegnelse over offentlige

myndigheders registre 1983', som udkommer hvert tredje år, samt en årsberetning, der fortæller om de sager registertilsynet har haft til behandling om nye registre og eventuelle overtrædelser af registerloven.

Flemming Sørensen: 'Registersamfundet', Chr. Eriksens forlag, 1984. Bogen er en dokumentarborg om, hvilket omfang, registreringen efterhånden har antaget. Den indeholder også registerloven.

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikeres formål er at støtte den faglige aktivitet på arbejdspladser og i fagforeninger omkring arbejdsmiljøproblemer. Dette gøres i praksis ved at yde råd og vejledning og formidle viden og kontakter til arbejdere, sikkerhedsrepræsentanter og fagforeningsfolk. Det er et grundlæggende princip for Aktionsgruppens arbejde, at dette skal foregå på arbejdernes egne præmisser.

Ud over dette praktiske arbejde udsender Aktionsgruppen pjecer om forskellige arbejdsmiljøspørgsmål som f.eks. arbejdsmiljøloven, bedriftssundhedstjeneste, sikkerhedsorganisation.

Formålet med disse pjecer er at skabe diskussion og debat. Pjecerne er derfor skrevet på en sådan måde, at de kan anvendes som materiale ved sikkerheds- og arbejdsmiljøkurser, faglige konferencer, studiekredse og møder.

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere består af arbejdere, sikkerhedsrepræsentanter og fagforeningsfolk samt af læger, ingeniører, sygeplejersker, sociologer, socialrådgivere, fysioterapeuter, ergoterapeuter, farmaceuter m.fl. Desuden er en række klubber og fagforeninger tilsluttet som kollektive medlemmer.

Som medlem kan optages enhver, som ønsker at arbejde i overensstemmelse med Aktionsgruppens formål. I praksis bliver man medlem ved at henvende sig til Aktionsgruppens kontaktadresse og anmode om at blive medlem.

Kontaktadressen er:

**AAA
Valby Langgade 55
2500 Valby
Tlf.: 01 16 60 43**

Aktionsgruppens pjecer:

Aktionsgruppen har - bl.a. i samarbejde med fagforeninger - udsendt en række pjecer om arbejdsmiljøspørgsmål.

1. En arbejdskammerat døde - en gennemgang af en arbejdsskadesag. 3 kr.
2. Skorstensfejernes arbejdsmiljø. 7 kr.
3. Håndbog om arbejdsskadeserstatning, ny rev. udgave 1982. 15 kr.
4. Det gælder dit helbred - et anklageskrift i en arbejdsskadesag. 6 kr.
5. Epoxy - en folder. 10 kr. for 10 stk.
6. Arbejdsmiljø og fosterskader - ny rev. udgave 1982. 15 kr.
7. Bedriftssundhedstjeneste - kan den bruges?. 10 kr.
8. Kopimaskiner og sundhedsfarer, ny rev. udgave 1982. 15 kr.
9. Vognmaleren - En pjecer om organiske opløsningsmidler. 10 kr.
10. Skærevæsker - Sundhed - Aktivitet. 25 kr.
11. Håndbog om kemiske stoffer, 1983. 15 kr.
12. Kontrol med EDB på arbejdspladsen, 1983. 3 kr.
13. Ny teknologi på kontoret, 1983. 15 kr.
14. Psykisk arbejdsmiljø, 1984. 15 kr.
15. Træbeskyttelse eller arbejderbeskyttelse? 1984. 15 kr.
16. AAA 10-års Jubilæumspjecer. 20 kr.
17. Asbestpjecen. 20 kr.

Teknologi-pjecer serien udgivet 1986: 4 kr. pr. stk. 1 sæt, 5 pjecer 16 kr.

18. Ny teknologi på arbejdspladsen (Intropjecer)
19. Ny teknologi og uddannelse
20. Ny teknologi og indflydelse - udgået
21. Kampen om en teknologiaftale
22. Ny teknologi og registrering

Pjecerne kan bestilles hos AAA. Priserne er med moms. Ved køb af mindst 10 stk. gives 10% rabat. Forsendelse er ikke omfattet af priserne. Giroindbetalingskort medfølger tilsendte pjecer.

Aktionsgruppens Information, medlemsblad for AAA, udkommer 6 gange årligt, heraf de 3 gange som temanummer. Pris kr. 60.

Tilsvarende organisationer i provinsen kan kontaktes gennem:

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere, Odense, v. Inger Bech, Oluf Bagersgade 41, 5000 Odense, Tlf.: (09) 11 76 59.

Samarbejdet Arbejdere Akademikere, Grønningen 4, 8000 Århus C, Tlf.: (06) 12 32 00.

Arbejdsgruppen Arbejdere Akademikere, Snedker- Tømrerforbundet, Afd. 3, v. Casper Steffensen, Kayerødsgade 37-39, 9000 Ålborg, Tlf.: (08) 13 12 44.